

Pyjama-rel in Panama

In deze serie verschenen

1. Een overval in de lucht
2. De jacht op het koperen kanon
3. Sensatie op een Engelse vrachtboot
4. Avonturen in de Stille Zuidzee
5. Drie jongens op een onbewoond eiland
6. De strijd om het goudschip
7. Tumult in het toeristenhotel
8. Drie jongens als circusdetective
9. Een dollarjacht in een D-trein
10. Een speurtocht door Noord-Afrika
11. Drie jongens en een caravan
12. Kabaal om een varkensleren koffer
13. Een motorboot voor een drijvend flesje
14. Een kloppjacht op een kapitein
15. Een raderboot als zilvervloot
16. Nummer negen seint New York
17. Een meesterstunt in Mexico
18. Trammelant op Trinidad
19. Vreemd krakeel in Californië
20. Lotgevallen rond een locomotief
21. Pyjama-rel in Panama
22. Vreemd gespuis in een warenhuis
23. Wilde sport om een nummerbord
24. Hoog spel in Hongkong
25. Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
26. Stampij om een schuiftrompet
27. Kunstgrepen met kunstschaten
28. Bombarie om een bunker
29. Ali Roos als Arie Baba
30. Heibel in Honolulu
31. Arie Roos wordt geheim agent
32. Cnall-effecten in Casablanca

Pyjama-rel in Panama

Willy van der Heide

Oorspronkelijk uitgegeven door: Stenvert, Meppel, 1956

© Willy van der Heide, 1956

© Nederlandse uitgave: Overamstel Uitgevers, Amsterdam 2015

© Omslagbeeld: Frans Mettes

Omslagontwerp: baqap

ISBN 978 90 499 2724 0 (paperback)

ISBN 978 90 499 2756 1 (e-book)

NUR 280

www.overamstel.com

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Al is Jan Prins ook nog zo snel, de boef die achterhaalt hem wel...

‘Wij waren eigenlijk helemaal niet van plan om in Panama terecht te gaan komen, mijnheer Van der Heide,’ begon Jan Prins, toen hij mij later de zeer ongewone stunts vertelde, die hij samen met de dikke Arie Roos en Bob Evers had beleefd in dat smalle kronkeltje land tussen Noord- en Zuid-Amerika. ‘Het was bovendien een héél ander avontuur dan alle andere. Want in alle rellen daarvoor waren wij het, die een stel bandieten op hun min of meer ongewassen hielen zaten. Maar bij die Panamese pyjamapret joeg een nijldige troep boeven ons achterna. En op de ochtend dat die pyjama-lol losbarstte, zaten we met zijn drieën vruchtensap met blokjes ijs erin te drinken op het terras van Reforma en dat is het duurste en beste hotel van heel Mexico-City.’

Het was toen kwart over elf op een ochtend tegen het einde van de maand september en de drie jongens zaten (of liever: lagen) onder een zonnenscherm op het enorme terras van het Reforma-hotel, Zij hadden kort tevoren hun ontbijt achter de kiezen geschoven en lagen nu alle drie naast elkaar, in rieten terrasstoelen, met hun voeten op de rand van de marmeren balustrade die het terras omgaf en ervoor zorgde dat geen waardevolle hotelgasten met een doffe smak terecht konden komen in de enkele meters lager gelegen tuin, die een opeenhoping was van woest gekleurde bloemen, sissend spuitende fonteinen en honderden muzikaal swingende vogels. Arie Roos had een breedgerande Mexicaanse strohoed op, speciaal gekocht om zijn rossige teint te beschutten tegen de felle zon. De stad Mexico ligt per slot van rekening een flink eind boven de zeespiegel en in die ijle lucht hebben de zonnestralen een atoomachtige uitwerking op het tere vel van roodharige lieden. Arie lag met zijn hoofd achterover en de hoed op zijn gezicht. Zijn sproetige handen rustten ineengevouwen op de machtige heuvel van zijn buik. Bob Evers zat een nieuw gaatje te boren in de gevlochten Mexicaanse sierriem die hij de avond tevoren had gekocht. Jan Prins had een exemplaar op de kop getikt van ‘The Guide To World Travel’, het reisboek van Pan American Airways, dat (volgens vermelding op het omslag) 16.286 feiten bevatte over 78 landen.

‘Geen wonder!’ zei Jan ineens.

‘Wat?’ vroeg Bob, zonder op te kijken van zijn riem.

‘Dat we vanmorgen zo vreemd buiten adem waren, toen we opstonden. We zitten hier zeventuizend vijfhonderd voet boven de zeespiegel.’

Bob keek even peinzend naar een fontein en rekende snel:

‘Dat is een dikke twee kilometer. Maar goed dat we hier niet een robbertje hoeven te vechten. Daar zou niet veel van terecht komen. Aan die ijle lucht moet je echt gewend zijn.’ ‘Staan er nog meer spannende dingen in dat boek?’ vroeg Arie. Zijn stem klonk vreemd gedempt uit het binnenste van de strooien punthoed.

‘O ja,’ zei Jan, bromde even wat en begon voor te lezen:

‘Mexico ligt tussen de Verenigde Staten en Midden-Amerika; oostelijk begrensd door de Golf van Mexico en de Caraïbische Zee; westelijk begrensd door de Stille Oceaan.’

Arie kreunde, lichtte één kant van de strohoed op en verklaarde met nadruk:

‘Ik vroeg iets spannends. Geen botte aardrijkskundeles.’

‘Wind je niet op, dikke. Was ik net aan toe:

Mexico, het land der aloude Azteken, biedt de reiziger een grootse verscheidenheid van tafereelen voor een ieders smaak: fabelachtig fraaie stranden en wereldberoemde badplaatsen... moderne steden die toch al de charmes van Oud-Spanje hebben behouden... vulkanen, sneeuwgekroonde bergen... fantastisch gekleurde woestijnen... opwindende stieregevechten... schilderachtige fiesta's... weergaloze winkels, luxueuze hotels en feërieke nachtclubs. Dat alles vindt u in Mexico. En de wisselkantoren betalen u meer dan twaalf Mexicaanse peso's voor één United States dollar.’

Er viel enkele tellen lang een diepe stilte. De fontein en sisten. Ergens uit een hotelkamer, achter hen, speelde een radio tinkelende gitaarmuziek. De strohoed werd weer opgetild en één blauw oog van Arie tuurde onder de rand uit.

‘Staat dat er zó?’ vroeg hij ongelovig. ‘Bots boven op elkaar?’

‘Ik zweer het je!’ verzekerde Jan en liet hem de Amerikaanse tekst lezen. Arie bestudeerde die, schudde verbijsterd het hoofd en liet de

hoed weer zakken. Bob, de Amerikaan, wenste er echter verder op in te gaan en informeerde een tikje dreigend:

‘En wat zou dat, dikke? Is er bezwaar tegen om in een reisgids de koers van de peso tegen de dollar te vermelden?’

‘Welnee!’ verklaarde Arie heftig van onder de hoed. ‘Het is zelfs machtig praktisch! Op naar Holland, Amerikanen! Wij bieden eeuwenoude kerken met bemoste torens die afbrokkelen van ouderdom. Musea berstensvol Nachtwachten en Straatjes van Vermeer... Markten vol jonge kazen, getorst door Volendamers op klompen met tulpen in hun breeksbanden... Ministers die met windmolens lopen, leeggepompte Zuiderzeeën en verlaten Vredespaleizen. Komt dat zien, komt dat zien! Dat alles voor nog geen vier harde guldens per dollar. En betere cultuur én 15 procent inclusief... alléén in Holland via Pan American Airways.’

Jan Prins zat zacht te proestlachen. Bob Evers werd een beetje boos en bleef woedend naar de strohoed staren. Maar de hoed gaf geen krimp en Arie’s rode handen bleven kalm gevouwen op de gewelfde buik liggen.

‘Jongetje Prins, lach niet dom en lees verder,’ zei Arie ten laatste. ‘Geef ons wat cijfers. Daar ben je tóch altijd zo gek op.’

Jan begon zo terstond, dat het duidelijk was, dat hij intussen al van die cijfers had zitten smullen.

‘Mexico heeft een geschat inwoneraantal van 28 miljoen en een oppervlakte die één kwart bedraagt van die van de Verenigde Staten, namelijk, in vierkante mijlen uitgedrukt, zevenhonderd zestig duizend...’

‘Dat is genoeg,’ besliste Arie. ‘Ik ben toch niet van plan om het na te meten. Staat er in dat toverboek ook iets over bijzondere Mexicaanse spijzen en/of dranken?’

Bob was klaar met het boren van het gaatje en begon de riem door de lusjes van zijn short te halen. Jan las voor:

‘Zeer beroemd is de ‘mole de guaiolote’, oftewel kalkoen met vette saus... Taco’s en enchilada’s worden bereid uit kalfsvlees of kip, gewikkeld in tortilla’s (maispannekoeken) en zijn overheerlijk... Eet nooit fruit tenzij u het zelf hebt geschild... De hoofdmaaltijd in Mexico is de lunch, die men gebruikt tussen één en drie uur’

‘Hoe laat is het nu?’

‘In elk geval nog veel te vroeg, dikke.’

Bob gespte zijn nieuwe riem dicht, stond op en blies zijn buik een beetje op. Hij keek tevreden, het gaatje zat precies op de goede plaats. Hij begon de afgedankte riem op te rollen.

‘Zeg Jan, staat er niets in over speciale koopjes? Zoals deze riem bijvoorbeeld? Ik moet eigenlijk wat cadeautjes kopen om aan de ouwelui te sturen.’

‘Goed idee,’ stemde Arie in. ‘Hebben ze meteen een overtuigend bewijs, dat we nog in leven zijn.’

Jan zat even te zoeken en te brommen:

‘Ja! Hier ...! Winkels. Luister maar:

‘De reeksen winkels in Mexico City zijn schier onafzienbaar. De Avenida Madero kan worden vergeleken met de Rue de la Paix in Parijs... Mexicaanse handbewerkte zilveren sieraden kan men overal aanschaffen. Parfums zijn hier goedkoper dan in de USA. Ook vindt men hier koopjes in kwaliteitsleer en in suède. Bezoek vooral de markten! Er is er een in elk stadskwartier en zij bieden u artikelen zoals aardewerk, glaswerk, geweven stoffen, serapes en sieraden. Vergeet vooral niet te gaan kijken bij de Nationale Bank van Lening. Daar zijn dikwijls reuze-koopjes te halen...’

Zij schrokken alle drie op, want achter hen werd gekucht. Arie lichtte weer zijn strohoed op en probeerde ondersteboven (of achterstevoren) te zien, wie er achter hem stond, maar onderscheidde weinig anders dan een mannengestalte in plechtstatig zwart-en-wit.

‘Mag ik de gentlemen verzoeken,’ begon deze man, effen en toch licht afkeurend, ‘normale lange pantalons aan te trekken?’

Dikke Arie rees moeizaam op in zijn krakend protesterende stoel en wendde het hoofd om. Hij herkende nu de man die achter hen stond: zij hadden hem de vorige dag, toen zij in het hotel arriveerden, al door de enorme hal zien stappen: stijfgebeend, mager en uiterst waardig; het type van de lange Spanjaard, zoals men ze zo graag in Zuid-Amerikaanse hotels heeft, om een aristocratisch tintje aan het etablissement te verlenen. Diezelfde ochtend ook hadden zij de man opnieuw gezien; in de ontbijtzaal, deftig in jacquet gekleed. De drie vrienden hadden toen al de besliste indruk gekregen, dat deze als hertog vermomde grootwaardigheidsbekleder het maar heel matig vond

dat er in zijn duur hotel gelogeed werd door drie jongelieden, waarvan er twee hun haren niet op tijd hadden laten knippen. (Bobbie Evers had dat laten doen door de machinist van een der locomotieven uit hun laatste avontuur, maar het resultaat was zo schrikbarend geweest, dat beide anderen het hunne toch maar liever hadden laten groeien.) Deze aan lager wal geraakte aartshertog van Granada of iets dergelijks, stond dus nu achter hen, met opgetrokken haviksnus en herhaalde zijn opmerking van zojuist, op dezelfde effen toon.

‘Mag ik de gentlemen verzoeken lange pantalons aan te gaan trekken?’

De ogen van Jan, Bob en Arie gingen naar hun zes benen, die naast elkaar rustten op de marmeren balustraderand. Zij droegen alle drie shorts, die weliswaar verre van nieuw waren, maar wel keurig gestoomd. (Het was notabene gebeurd in de echte afgeblazen stoom van een locomotief!) De benen zelf waren ook smetteloos schoon (van uitgebreid wentelen in hete hotelbaden) maar zij vertoonden wél een keur van meer of minder wittige en soms elkaar kruisende littekens. Arie’s wandelstel was natuurlijk helemáál een surrealistisch schilderstuk: een ware symfonie van spekkrollades, bier en daar rossig verbrand door de zon, met een woest firmament van sproeten en op twee plaatsen verlicht met een bleekrode hechtpleister. ‘Luistert u eens,’ antwoordde Bob sussend, ‘ik ben me ervan bewust, dat wij niet kunnen bogen op de benen van schoonheidskoninginnen; maar zó afzichtelijk dat we ze niet publiek kunnen vertonen, zijn ze nu ook weer niet, lijkt me.’

‘Of uw benen al dan niet fraai zijn,’ antwoordde de plechtstatige figuur, ‘is hier niet in het geding. Als u hier logeert, heeft u zich te houden aan de algemeen geldende regels. Hier in Mexico is het zede, dat onder geen omstandigheden ooit in het publiek of op straat shorts worden gedragen. En door vrouwen nooit lange broeken.’

‘Is dat in elk hotel zo?’ informeerde Arie.

‘Dat is in heel Mexico zo,’ bevestigde de magere grootvorst. Jan Prins begon weer in zijn reisgids te snuffelen.

‘Ik geloof dat ik zoiets heb zien staan...’

‘Bladzijde 341 onderaan,’ zei de grootvorst strak.

Jan Prins sloeg bladzijde 341 op en las voor:

PLAATSELIJKE ZEDEN EN GEWOONTEN

Het geven van foaien is een zeer algemeen verbreide gewoonte.’

De toon van de grootvorst werd ietwat scherper: ‘Daar hadden wij het nu niet over, lijkt me.’

Jan ging onverstoort verder:

‘Tien tot twintig procent wordt als juist beschouwd. Afdingen in kleine winkels en op de markten is algemeen in zwang. Dronken lieden worden met misnoegen beschouwd. Vrouwen in korte of lange broeken worden op de openbare weg niet toegelaten. Mannen behoren hun jassen en dassen aan te houden...’

Jan keek op:

‘Ik lees nergens iets over mannen in shorts.’ Weer de effen stem: ‘Pagina 346 bovenaan.’

Jan Prins kreeg het gevoel dat hij weer op school zat en een slecht geleerde les overhoord kreeg.

‘Dadelijk moeten we nog strafregels schrijven,’ mompelde hij, vond de bedoelde plaats en las voor:

‘In Mexico City let men zeer op de kleding. Als straatdracht genieten zwarte jurken de voorkeur. Onder geen omstandigheden moet u zich in het publiek in shorts vertonen, met blote benen...’

‘Ik vertrap het toch om ook een zwarte jurk te gaan aandoen,’ mompelde Arie.

Bob trok met tegenzin zijn blote benen van de balustrade. Arie deed hetzelfde en begon met een enorme zucht op te staan.

‘Ik vertrouw dat u het begrijpt,’ zei de magere man. ‘U zou mij een groot genoegen doen, als u zonder uitstel een lange broek zou willen gaan aantrekken, benevens een passend jasje. Wij zijn in Mexico op decorum gesteld. Wij trachten zo lang mogelijk een stijl te handhaven, die ons in de loop van eeuwen tot een traditionele behoefte geworden is.’

‘Mooi zo,’ mompelde Arie dof.

‘Dank u,’ besloot de grootvorst. Hij keerde zich om en wandelde met waardige schreden het terras over en door een der openslaande deuren naar binnen. Jan, Bob en Arie keken elkaar misnoegd aan. Arie opperde:

‘Zullen we het ineens goed doen en drie hoge hoeden gaan kopen?’
‘O, voor de balorige blikskaters!’ riep Jan ongeduldig.

‘Tis er?’

‘We dachten dat we onze lange broeken tóch niet nodig zouden hebben en die zitten dus nog in de koffers die we in de auto gelaten hebben.’

‘Dat zul je nou altijd zien, Nu kunnen we helemaal heen en terug sjouwen naar die garage.’

‘Da’s niet nodig, jô. We maken die koffers open, halen er de man een broek uit en trekken die daar aan. Er zal daar wel een wc zijn, of een washoek, waar we dat zedig kunnen doen.’

‘Ja. De jasjes hebben we op onze kamers.’

Jan, altijd zo netjes op zijn kleren, sputterde:

‘Zal een mooi gezicht zijn! Die broeken zitten er al weken opgevouwen in. Of we met een nieuw soort harmonika-textiel aan onze benen lopen.’

‘Gaat het niet om. Een broek is een broek. Dat Pan-Amerikaanse beleefdheidsboek zegt niets over kreukels of vouwen.’

Jan sputterde door:

‘En die kreukels zakken er niet zo gauw uit, ook. We lopen gewoonweg voor gek vandaag.’

Bob, de Amerikaan, bromde:

‘Klets niet, jullie. Er zal hier wel ergens een Amerikaanse stomerij zijn, waar ze zo’n ding oppersen terwijl je er op wacht.’

‘Laten we het hopen. Kom mee.’

Hun auto was nog steeds diezelfde twaalf-cilinder Lincoln Zephyr (geboortedatum 1939) die ze tweedehands in Californië hadden aangeschaft voor een prikkie, want de wagen was een luxe-uitvoering met overdrive en die twaalf cilinders slokten zoveel benzine dat, zoals Jan Prins het uitdrukte, ‘je een rijksdaalder kwijt was om te starten en een gulden als je een bocht omging.’

Ze hadden echter deze wagen tóch gekocht, omdat het bakbeest verschillende voordelen had, aan Jan Prins en Bob welbekend. Deze soort Lincoln Zephyrs waren in de jaren tussen 1930 en 1940 de paradepaarden van de Fordfabrieken. Zij werden toen met de hand gemaakt in een speciale fabriek, waar alles er even smetteloos uitzag als in een laboratorium. Deze Lincoln Zephyr was de Rolls Royce van de Amerikanen en kon bij goed gebruik eveneens een mensenleven meegaan. Deze Lincolns (die niets te maken hebben met de tegenwoordige Ford Zephyrs of Lincolns) waren de wagens, waarin de Amerikaanse presidenten rondreden, waarin Charles Lindbergh zijn

triumftocht maakte over Broadway na zijn solovlucht over de Atlantische Oceaan en op het chassis van deze zelfde wagens werden de zware carrosserieën gebouwd voor de overvalwagens waarmee de FBI jacht maakte op gangsters en dranksmokkelaars. De tweezitter die de jongens in Californië hadden gekocht, woog niet minder dan 1900 kilo's, wat verklaarbaar werd als je de wagen van onderen bekeek – elk spatbord rustte op twee geperst-stalen U-balken. Als je met zo'n Lincoln tegen een naoorlogse acht-cilinder opbotste, kon je het moderne product meteen verkopen als geperst oud blik. Maar je had toch altijd kans, dat je de Lincoln-spatborden een nieuw lakje moest geven. Hun wagen had een linnen kap die natuurlijk naar beneden kon, alle mogelijke zij- en hulplichten, een zware lederen bekleding en achter de twee brede voorzitbanken nog twee leren bankjes die naar beneden konden klappen. De achterkant van de wagen helde torpedovormig naar beneden. De bovenkant van dat torpedo-einde ging naar boven open als de muil van een super-krokodil en kon daaronder een machtige hoop bagage bergen. In dat achtereinde, natuurlijk afgesloten, hadden zij de koffers achtergelaten met de spullen die zij meenden, voorlopig niet nodig te hebben. En de auto stond een heel eind uit de buurt omdat de hotelgarage overvol was geweest, toen zij in Mexico-City arriveerden. Zij waren toen doodmoe, stoffig en bezweet en zeer verlangend naar een bad. Het had hun toch nog een vol kwartier rondrijden en informeren gekost, alvorens zij, in een smal zijstraatje, een soort garage hadden gevonden, waar zij een paar dagen konden stallen. En naar die garage gingen ze nu weer op weg: Arie in het midden met de strohoed achter op zijn rossige haren, Jan Prins met de Pan-Amerikaanse reisgids in de vingers en Bob zwaaiend met de afgedankte riem, die hij telkens oprolde en dan als een serpentine weer uitwierp, bij voorkeur naar loslopende honden, waarvan er enkele miljoenen over het oppervlak van Mexico verspreid schenen.

De garage waarin hun auto was ondergebracht was kennelijk eens een paardestal geweest. De ruiten waren weggebroken en de muren witgekalkt, maar in het metselwerk zaten nog de ringen waaraan eens de dieren werden vastgezet. Onder de lucht van olie en benzine rook je nog duidelijk de lucht van oud leer en paardemest. De dubbele inrijdeur stond wijd open, evenals de deuren aan de achterzijde, die toegang verleenden tot een witgekalkte binnenplaats, waarin de zon spatte en spetterde. Toen de drie vrienden door de ingang naar binnen wandelden, stapten zij meteen in de koelte. Er was geen wind en

tussen de dikke wanden van de oude stal was het zeker tien graden minder heet dan buiten. De Lincoln stond nog op de plek waar zij die de vorige dag hadden neergezet; haaks op de rechterzijde, met de radiator naar de muur. Jan haalde de sleuteltjes uit een broekzak, terwijl Arie neerzeeg op een lege kist en zich koelte begon toe te wuiven met zijn strohoed. Bob, met de duimen gehaakt in zijn nieuwe broeksriem, wandelde naar de openstaande deuren 'van de achterkant en keek de binnenplaats rond. Er was geen mens te zien. Een kat zat op een stapel versleten autobanden en knipoogde lui, tegen Bob of tegen de zon.

'Mooie boel is dat hier,' zei Bob halffluid. 'Bewaking schijnt er helemaal niet bij te zijn.'

'Lijkt maar zo,' antwoordde Arie, met zijn hoed wuivend. 'Het is natuurlijk net als in een druk café. Daar kun je ook tien minuten met geld in je hand zitten wachten en geen mens komt afrekenen. Maar doe één pas in de richting van de deur en er schieten vier kelners op je af. Start de motor maar eens... moet je 's zien hoe gauw er een Mexicaan voor je neus staat met zijn handpalm omhoog.'

Het gerinkel van de sleuteltjes waarvan Jan er een in het slot van de bagageruimte stak, klonk helder in de kale stenen ruimte. Een forse zwaai aan de kruk... de stalen krokodillemuil gaapte open.

'Wat zullen we nou...?' begon Jan en stond roerloos te kijken.

Arie's strohoed hield op met wuiven.

'Poes, poes, poes...,' lokte Bob in de achterdeur. 'Ga uit die zon, suffe kat! Moet je een zonnesteek oplopen?'

Arie stond op, plakte de strohoed achter tegen zijn dik hoofd en liep naar de auto toe.

'Zie jij wat ik zie?' informeerde Jan. 'Reservebanden, ja. Koffers, nee.'

'Hei, Bob! Kom hier. Onze koffers zijn weg!'

Bob kwam overhaast aanwandelen, staarde even en zei een woord dat niet door de beugel kon. Door geen enkele beugel.

'Maar hoe...? Je hebt 'm toch op slot gedraaid?'

'Kan niet eens anders. Als-ie dichtvalt is die klep automatisch op slot. Daarom zijn er ook twee stel sleuteltjes. Als je per ongeluk één stel in je kofferruimte laat liggen en de klep valt dicht, heb je de andere nodig om er in te kunnen.'

'Maar hoe zijn die linke boeven er dan in gekomen? Heb je beide stellen in je zak?'

'Asjeblief... Allebei.'

‘Hoe konden ze er dan in? Ging het slot gewoon open?

Jan sloeg de klep dicht en gaf Bob de sleuteltes.

‘Probeer zelf maar.’

Bob greep eerst de kruk en rukte. Zo muurvast op slot als een brandkast. Met het sleutelte ging het zaakje zonder moeite open.

‘Daar is een handige jongen bij geweest,’ merkte Arie op. ‘Een héél handige jongen. Die een massa van autosloten af wist.’

‘Ja, maar dat gaat zó maar niet!’ gromde Jan, die nu pas nijdig begon te worden. Hij liep langs de open wagen naar voren, legde zijn handpalm op de knop van de claxon en duwde. Het lawaai van de tweetonige hoorn schalde oorverdovend door de kale ruimte, kaatste van de wanden terug en bazuinde door de open deuren naar buiten, waar het door de nauwe straatjes rolde als het trompetsignaal voor een aanval door zesduizend paardekrachten. Na die eerste, lange stoot die lawaai genoeg scheen teweeg te brengen om half Mexico-City ontsteld overeind te doen schieten, begon Jan met woeste korte stoten te toeteren. En daar en dan begon, zoals Jan later vertelde, een der meest dol-makende ochtenden die zij ooit hadden meegemaakt. Het begon met de verschijning van een bijzonder slome Mexicaan die een bruin papieren sigaret in één mondhoek had hangen, een fel witgeel zijden halsdoek droeg in een bleekgewassen blauw hemd en verder keek of hij in zijn eigen moedertaal niet eens tot nul komma zeven kon tellen. En dat bleef zo. Engels verstond hij heel erg slecht, of hij deed alsof. Jan, Bob en Arie stonden om beurten en soms in koor tegen hem te brullen, hun gebrul soms verduidelijkend met woeste gebaren. Zij praatten en gebaarden zich in het zweet, maar het hielp bar weinig. De kofferruimte bleef leeg en de Mexicaan bleef verontschuldigd-van-niets-wetend de schouders ophalen.

‘Maar dit is toch ál te gek!’ briepte Jan ten laatste, tegen Bob. ‘Als je ergens een auto stalt, is de garagehouder toch zeker verantwoordelijk voor wat er bij hem gestald is. Dat is toch logisch!’

‘In Mexico is niets logisch,’ zei Arie. ‘Laten we maar gezellig naar de politie gaan. Misschien is daar iemand die buitenlands verstaat.’

Toen zij buiten kwamen, hingen er een heleboel mensen uit ramen en tegen deurkozijnen die allemaal belangstellend een andere kant uitkeken, hoewel het lawaai van de ruzie drie straten ver moest hebben geklonken. Jan was bleek van woede onder zijn bruine huid.

‘Wedden dat al dat tuig hier weet waar onze koffers gebleven zijn en wie ze gestolen heeft? Dat speelt natuurlijk allemaal onder één hoedje.

En dan te denken, dat ik extra zuinig ben geweest op mijn nieuwe shirts. Ik heb alsmáar oude gedragen om de nieuwe te sparen.'

Arie zuchtte diep:

'Zoiets heb ik je nou altijd voorspeld, jongetje Prins. Jarenlang. Elke keer opnieuw. Ik heb je altijd gezegd dat jij echt iemand bent om alles zuinig te bewaren en op te potten en als je dan je hele leven zuinig bent geweest, valt er een heel klein atoombommetje n t boven op je spullen. Had nou je mooie nieuwe shirts maar gedragen, dan had je er tenminste nog lol van gehad.'

'Och, rol om, prekende potvis.'

Tien minuten later hadden zij, met behulp van een taxichauffeur, een politiebureau gevonden. In dat politiebureau was een inspecteur die Engels sprak. Hij sprak zulk goed Engels, dat hij hen in een mum van tijd aan het verstand had gebracht, dat, tenzij zulks duidelijk in het Engels en het Spaans op de deur van de garage was 'aangeduid, stalling van automobielen altijd geschiedde voor verantwoordelijkheid van de eigenaar. Dat zulke verantwoordelijkheid alleen genomen werd in de betere en moderne garages, reden waarom die dan ook altijd stampvol waren. Hij deelde hun voorts mee, dat zij zo verstandig hadden kunnen zijn, eerst eens te informeren hoe het in het land lag, alvorens hun auto klakkeloos te stallen in de eerste de beste omgebouwde paardestal.

'Maar we waren doodmoe,' protesteerde Jan.

De inspecteur haalde de schouders op,

'Kijkt u eens: ik kan u natuurlijk wel een agent meegeven, maar zoiets is weggesmeten tijd en moeite. Niemand heeft iets gezien, gehoord, geroken of gevonden. Niemand gelooft iets of vermoedt iets. Iedereens naam is haas. Maar...'

'Dus we moeten maar gewoon bij de gestolen pakken blijven neerzitten?' sputterde Jan Prins. 'Mooi land is dit. Het hol van Ali Baba en de veertig rovers was er een kleuterschool bij. Wat dóet de politie hier eigenlijk? Laarzen poetsen?'

De inspecteur bleef volkomen onverstoorbaar. Zijn laarzen glommen prachtig.

'Luistert u eens, heetgebakerde jongeman. Dertig jaar geleden was Mexico nog een ongeorganiseerd, woest, ongeregeld land, waarin beneden als die van Pancho Villa ongebreideld rondreden. Wij doen ons best om alles in. ordelijke banen te krijgen, maar dat gaat niet in een half jaar. Wilt u een goede en praktische raad van mij hebben?'

‘Beter dan niets,’ zei Bob. ‘Nieuwe koffers kopen, zeker?’

‘Gaat u dan naar de Lagonia. Kijk daar eens rond.’

De jongens starden elkaar aan en vervolgens de inspecteur.

‘Wat is de Lagonia?’

‘De rommelmarkt.’

‘Dank u wel,’ zei Jan. ‘Als ik koffers koop, koop ik ze nieuw.’ Maar de inspecteur was niet van zijn stuk te brengen. Hij vroeg:

‘Die koffers van u bevatten in hoofdzaak kleren, nietwaar?’

‘Dat klopt, ja.’

‘Welnu, wat heeft een dief aan een andermans kleren? Ze moeten maar net passen. Bovendien: als hij erin gaat rondlopen, bestaat altijd het gevaar dat hij tegen de lamp loopt, door wasnummers of andere kenmerken. Dus wat gebeurt heel vaak?’

‘Wel, wat?’

‘Gestolen koffers en andere persoonlijke bezittingen worden verkocht op de rommelmarkt en daar staan ze rustig te kijk. Daar kan de eigenaar ze terugkopen.’

De reactie van de drie jongens was geheel verschillend. Jan Prins begon natuurlijk te protesteren. Arie barstte in lachen uit. Bob Evers keek op zijn polshorloge. Jan begon:

‘En wilt u me nu vertellen... als we onze koffers daar vinden... dat de politie er niets aan doet?’

De inspecteur haalde de schouders op:

‘Mijn waarde jongeman, loop eens niet zo hard van stapel. Er worden hier elke dag honderden dingen gestolen, meestal door de zorgeloosheid van de toeristen zelf. In bagage, in tassen, in portefeuilles zitten heel vaak papieren of andere dingen die voor een dief van geen enkele waarde zijn, maar voor de eigenaar juist wel. Als die bestolen toeristen konden kiezen, zouden die graag een flink bedrag betalen, alleen om die papieren terug te krijgen. Als wij zo dom zijn om op de Lagonia razzia's te gaan houden, maken we daar het aantal diefstallen heus niet minder mee. We bereiken er alleen mee, dat er nooit meer iets te voorschijn komt. Een gestolen portefeuille vinden we nu vaak op de Lagonia terug, met de papieren er nog in en alleen het geld eruit. Voor een paar dollar koopt de eigenaar het ding terug. Gesnapt?’

‘Gesnapt,’ knikte Jan grimmig. ‘Waar is die Lagonia ergens?’

De inspecteur vertelde het hem.

Onderweg naar de rommelmarkt zeiden de drie vrienden bijzonder weinig. Er viel ook weinig te zeggen; de hele situatie was volkomen

klaar en duidelijk. En zodra zij de Lagonia in de gaten kregen, was het ook duidelijk. dat deze rommelmarkt zich in zeer weinig opzichten onderscheidde van de rommelmarkten van Amsterdam, Parijs, Timboektoe of Kotaradja. De verkopers en verkoopsters zaten of stonden achter hun uitstallingen met een onverschilligheid of ze al lang miljonairs waren en hier eigenlijk alleen maar kwamen om wat te doen te hebben. De meeste bullen lagen op de stoffige grond uitgestald, of in enkele gevallen op stukken zeildoek. Zoals op alle rommelmarkten bestond ook hier een groot deel van het aangeboden uit nationale producten van het land zelf, opgekocht uit failliete winkels, uit overgebleven fabrieksvoorraden of gestolen treinvrachten... Er waren bergen aardewerk, glaswerk, hand bewerkt leer en gedreven zilver. Daartussen prijkten vierkanten met kapotte grammofoons, afgeschilferde radio's, oude fietsen, startmotoren van auto's, wankele pianokrukken en oude koffers.

Oude koffers? Jan Prins was, zoals bekend, steeds heel precies op zijn bullen. Dus op zijn bagage. Hij had een zwak voor echt lederen koffers en als er tijdens hun avonturen zo'n koffer een schram of een schamp opliep (wat natuurlijk nogal eens voorkwam) was hij er altijd als de kippen bij, dat met witte was of schoensmeer bij te werken. Bij de bagage van Jan Prins vergeleken zagen de koffers van Arie en Bob er steeds uit of ze uit een vliegtuig waren gedropt en daarna een tijdje door een bulldozer rondgeschoven over een veldje geklopte baksteen.

Al speurende passeerden de jongens een vak vol uit rode klei gebakken paarden, honden en andere dieren, die met open bekken omhoog reikten en zo als bloemvaasjes konden worden gebruikt. Twee Amerikaanse dames stonden met luid blikken stemgeluid te loven en te bieden. Daarna volgde een zeker tien meter lang vak vol met kleurige schalen, glazen kandelaars, bonbonbakjes en sierkannen. Dáár achter lag weer zo'n echt rommelvak, met midden erin, als pronkstuk, een Italiaanse scooter waarvan het voorwiel ontbrak. Naast die scooter lag een berg oude legerschoenen en dáárnaast stonden...

'Jan!' zei Bob zacht. 'Kijk eens bij die scooter'.

Zij stonden stil en keken. Jans koffer stond midden tussen beide andere: glimmend van de was, de zon fonkelend in de gepoetste knipsloten. De koffers van Bob en Arie stonden links en rechts ervan, eruit ziende als twee soldateske wachten, die een vermoeiende veldtocht achter de rug hebben, maar toch nog een nette bezoeker aan het hoofdkwartier moeten flankeren.

‘Dat zijn ze!’

Arie tuurde met half dichtgeknepen ogen:

‘De sloten zien er onbeschadigd uit.’

Bob zei spottend:

‘Kunst. Iemand, die zonder beschadiging een autoslot kan openen, frunnikt een kofferslot los met één haar die hij achteloos uit zijn schedel heeft getrokken.’

Midden achter dit vak stond, scheef in de grond geplant, een van de parasols zoals men ze in tuinen en op caféterrassen vindt. Het ding had een stel kapotte baleinen, die met een touwtje waren vastgebonden en een fikse scheur in het zeildoek, die met dun ijzerdraad was gerepareerd. In een rieten stoel, in de schaduw van die parasol, zat een machtig dikke vrouw die met zichtbaar welbehagen een dunne, zwarte sigaar rookte. In de windstille lucht bleef de rook onder de parasol hangen en alleen enkele sliertjes ontsnapten door de slecht-gerepareerde scheur naar boven, in de zonneschijn. Jan wees naar de drie koffers, die vlak voor haar dikke benen stonden en vroeg in het Engels:

‘What do those three suitcases cost?’

Zij verroerde geen vin, deed een lange trek aan de sigaar en liet de rook heel langzaam uit een mondhoek ontsnappen. Toen alle rook weg was, vroeg ze:

‘Alle drie samen?’ (Zij sprak Engels zonder merkbaar accent). ‘Als alles er nog in zit,’ zei Bob, veelbetekend.

Enkele tellen lang zei niemand iets. Ergens verderop begon iemand een versleten plaat te proberen op een valse grammofoon.

‘Zou je er dan eerst niet in kijken?’ zei de vrouw toen.

Arie stapte om de stapel oude schoenen heen en lichtte zijn eigen koffer op. Aan de manier waarop hij tilde zagen de anderen al, dat het ding nog behoorlijk zwaar was. De dikkerd stapte terug, legde de koffer plat en probeerde de sloten. Ze knipten zonder moeite open. Alles netjes en zonder lelijke beschadigingen. Arie rommelde in de inhoud. Beide anderen keken gespannen toe, met hun handen op hun knieën leunend. Achter hen drongen mensen langs elkaar heen en nu en dan kreeg Jan of Bob een duw, die hem bijna voorover in Arie’s koffer deed ploffen.

‘Alles er nog in?’

Arie stond op, lichtte zijn strohoed even en haalde de hand door zijn rossige haren.

‘Precies kan ik het natuurlijk zo gauw niet zien. Maar ik mis in ieder

geval die maïsgele, dikke trui die erin zat.'

'Tja,' zei Jan grimmig. 'Die had ook een hoop geld gekost.'

Hij stapte haastig naar voren, door Bob gevolgd. Ze pakten elk hun eigen koffer, legden ze aan de rand van het rommelvak neer en begonnen de inhoud te inspecteren. Uit alle koffers bleken dingen verdwenen. Bob had een extra polshorloge gehad. Dat was weg. Verder miste hij een paar handgemaakte bergschoenen, een kampeermes, een trui en wat kledingstukken. Jan zat te schuimbekken over een verdwenen fototoestel, wat shirts en de beste van zijn kledingstukken. Maar toch was het merendeel nog aanwezig. Zij keken elkaar aan en stonden op.

'Wat kosten deze drie koffers?'

'Met inhoud?'

'Ja, natuurlijk met inhoud. Ze zijn gisteren van ons gestolen.' Een wolk sigareerook legde een mistgordijn over de hardbruine ogen.

'Dertig dollar per stuk.'

Jan gaf een schreeuw die beslist tot in de 'Reforma' hoorbaar was en brulde:

'Wat? Dertig dollar voor onze eigen koffers?'

Zijn getier maakte niet de minste indruk. Het lokte alleen een massa voorbijgangers aan, die in een wijde kring om het vak heen gingen staan en Jan gewoon de woorden van de lippen lazen. Maar niemand wond zich op. Men scheen dit relletje alleen te beschouwen als een soort privé-cabaret-voorstelling in de openlucht. Men was op de Laguna blijkbaar sinds lang gewend aan verontwaardigde kreten van toeristen die zich genoodzaakt zagen, hun eigendommen terug te kopen. Bob deed ook nog een duit in het verontwaardigings-zakje, maar zij hadden net zo goed kunnen oeren tegen een uit teakhout gesneden Boeddhabeeld. Het beeld bewoog alleen die spieren, nodig om adem te halen en rook uit te blazen en zei alleen maar, telkens als Jan en Bob even stopten:

'Thirty dollars.'

Daar was zelfs Jan Prins niet tegen opgewassen.

'Dit is praten tegen de vrouwelijke vleeskaai,' zei hij eindelijk, woedend, trok de portefeuille uit zijn achterzak en stak met drie biljetten van tien dollar het rommelvak over.

Arie en Bob volgden zijn voorbeeld. Een goedkeurend gemompel steeg op uit het publiek, dat blijkbaar van oordeel was, dat het recht weer eens had gezegevierd:... er werd betaald. De vrouwelijke boedha

knikte, blies een extra-vette rookwolk uit en kruiste de dikke benen, blijkbaar als gebaar van tevredenheid.

Arie was de laatste die zijn dollars offerde en terwijl hij langs de voorwiellose scooter terugstapte door het rommelvak, keek hij plotse-ling opzij, zonder reden, zoals men dat kan doen door het onbewust gevoel dat iemand heel aandachtig naar je staat te kijken. En dat was ook zo: tussen de rij belangstellenden stond een betrekkelijk kleine man, met een strak en nijdig gezicht. Arie keek hem even vlak aan, voelde een schok en wendde direct zijn blik af. Hij kende dat gezicht... kende het zelfs vrij goed, maar hij kon het zo gauw niet thuis brengen. Toch kreeg hij een benauwd gevoel... als van naderend onheil. Terwijl de dikkerd zich naar zijn koffer bukte en de knippen sloot, dacht hij razend snel na... Hij had helemaal geen prettige herinneringen aan dat gezicht. Toen hij zich met de koffer oprichtte, schoot het als een flits door hem heen: de nacht van de dynamietontploffing op de tafelberg! Peraira! De dikkerd vertrok geen spier van zijn gezicht, drukte zijn strohoed vast op het hoofd, zei nonchalant:

‘Kom mee, jongens’ en begon zich een weg door de drukte te schou-deren, de koffer nu als een soort van leren baby in beide armen ge-klemd, om in de drukte makkelijker uit de voeten te kunnen. Beide anderen volgden hem en merkten alras dat zij moeite hadden, hun dikke vriend bij te houden.

‘Heidaar, op hol geslagen olifant!’ protesteerde Bob. ‘Ren niet on-zinnig hard!’

Maar Arie keek op noch om. Hij liep zo snel hij kon, zigzaggend door de drukte en toen hij eenmaal uit het dichte gewoel was, zette hij er extra de sokken in, tot hij zijn vrienden een meter of dertig voor was.

‘Wat is dát nou voor waanzin?’ bromde Jan. ‘Arie! Hei!’

De dikkerd keerde zich nu meteen om, zette zijn koffer neer en bleef breeduit staan wachten. Maar hij keek zijn naderende vrienden niet aan. Hij keek tussen hun hoofden door naar de marktdrukke die zij zojuist achter zich hadden gelaten. Toen Bob en Jan tegenover hem stilstonden, zei de dikke snel:

‘Blijf even zo staan praten... Dáár heb je het al. Hij volgt ons. Dus hij heeft ons wel degelijk herkend. Kom mee, jongens. Maar kijk niet om. En doe heel gewoon.’

Jan en Bob vroegen niets meer en begonnen onmiddellijk gewoon te doen. Jan gaf Bob een stomp in diens ribben en Bob mikte een